

5.3.2013

Valtiovarainministeriö

LAUSUNTO KUNTARAKENNELAKILUONNOKSESTA

Kuntarakennelakiluonnos on valmisteltu maan hallituksen linjausten mukaisesti. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nykyistä kuntajakolakeia ja samalla lain nimike muutettaisiin kuntarakennelakeiksi. Lakiin lisätäisiin säännökset kuntien selvitysvelvollisuudesta, selvityspenusteista ja niistä poikkeamisesta sekä muutettaisiin kuntien yhdistymisen taloudellista tukea koskevia säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan kielilain muuttamista eräiltä osin.

Valtionvarainministeriö pyytää lausuntoa kuntarakennelakiluonnoksesta yleisesti sekä erityisesti seuraavista kysymyksistä:

- selvitysvelvollisuudesta, selvityspenusteista (ml poikkeuspäenusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä;
- esityksen sisältämistä määrääjoista ja menettelyistä;
- valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta yhdistymisavustusten ehdoista ja määrästä;
- sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti.

Myrskylän kunta antaa kuntarakennelakiluonnoksesta seuraavan lausunnon:

Lakiluonnoksesta yleisesti ja selvitysvelvollisuudesta

Koko 2000-luvun valtaosassa Suomen kunnista on tehty palvelujen järjestämisen kehitystyötä. Erilaiset selvitykset ovat johtaneet kuntien yhdistymisiin ja palvelutuotannon paranemiseen ja tehostumiseen. PARAS-lainsäädäntö tuki tätä kuntien kehitystyötä. Hallituksen erilaisten, osin ristiriitaisten, linjausten takia kuntien vapaaehtoinen kehitystyö on pysähtynyt. Koko maahan ulottuva kuntarakennelaki selvitysvelvollisuuksiin ei tue kuntien omaehtoista kehitystyötä.

Monissa tutkimuksissa ja selvityksissä on todettu, että yhtä oikeaa kokoa kunnalle ei ole. Olosuhteen maan eri osissa poikkeavat toisistaan niin, että pitää olla mahdollista tehdä erilaisia ratkaisuja kuntarakenteesta eri puolilla maata. Kuntarakennemuutoksen tulee perustua vapaaehtoisuuteen ja kuntien sekä valtion hyvään yhteistyöhön.

Lakiluonnoksen elinvoimaisen kunnan kriteereistä voidaan todeta, että myös pieni kunta voi olla elinvoimainen. Myrskylä koetaan elinvoimai-

5.3.2013

seksi, koska sillä on vahva paikallinen identiteetti ja kunnassa tehdään aktiivista kehittämistyötä.

Myrskylän kunta on panostanut mm. kunnallistekniikan rakentamiseen, jotta kuntaan on saatu monipuolista tonttitarjontaa. Kunnan tuella kunnan keskustaajamaan on rakennettu hakkeella toimiva kaukolämpölaitos. Uusin asuntoalue lämpiää maa- ja aurinkolämmöllä. Yhteistyössä operaattorin kanssa kuntaan on rakennettu valokuituverkko, joka tarjoaa myös kaapelitelevisiopalvelut. Operaattori on sitoutunut laajentamaan verkkoa.

Vuoden 2013 merkittävin kunnan investointi on päiväkodin peruskorjaus ja laajennus, jolla kunnan päivähoito perhepäivähoitoa lukuun ottamatta keskitetään yhteen toimipisteeseen. Runsaista investoinneista huolimatta kunnan velkamäärä oli vuoden 2012 lopussa 220 €/asukas. Kunnan talous on siis hyvässä kunnossa.

Työpaikkaomavaraisuuden ja työssäkäyntialueiden tarkasteleminen ei tuo optimaalista kuntakokoa. Jos tarkastellaan esim. myrskyläläisten työssäkäyntiä, pitäisi pääkaupunkiseutu, Porvoo ja Lahti saada mukaan samaan kuntaan.

Lainsäädäntöön ei pidä hyväksyä elinvoimaisen kunnan kriteeriksi "alle yksivuotiaiden ikäluokan koko on vähintään noin 50". Myrskylässä syntyneiden ikäluokka on ollut viime vuosian noin 20 lasta/vuosi. Ikäluokan perusteella Myrskylään on luotu yhden alakoulun malli, joka tuottaa laadukkaat koulupalvelut tehokkaasti. Yläkoulun palvelut tuotetaan kuntayhteistyönä Lapinjärven kanssa. Yhteensä kunnissa syntyy vuosittain 40-50 lasta.

Kuntarakennemuutostusta tarvitaan siellä, missä yhdyskuntarakenne vaati tarkastelua yli kuntarajojen. Maaseutualueilla kuntarajojen poistamisesta ei saavuteta mitään hyötyjä. Etäisyydet palveluihin eivät lyhene kuntarajoja poistamalla. Entisiä elinvoimaisia kuntakeskuksia uhkaa näivetyminen, kun esim. maapolitiikasta ja kunnallistekniikan rakentamisesta ei enää huolehdittaisi.

Myös kriisikuntien toimintaan pitää valtiolla on mahdollisuus puuttua, mutta siihenhän on keinot jo olemassa nykyinsäädännössä.

Esityksen sisältämistä määräajoista ja menettelystä.

Kuntarakenteen uudistaminen ei voi toteutua hallitusti hallituksen esittämällä aikataululla. Kuntien väliset neuvottelut mahdollisten selvitysten

5.3.2013

tekemisestä vaativat pidemmän ajan kuin lakiluonnoksessa on ennakoitu. Vähimmäisaika neuvotteluille olisi vuosi lain hyväksymisestä ja toinen vuosi tarvitaan selvitysten tekemiseen. Sen jälkeen jäisi vielä 1,5 vuotta aikaa tehdä päätökset mahdollisista kuntaliitoksista ja liitosten aiheuttamista toimenpiteistä. Näin uudet kunnat voisivat aloittaa 1.1.2017.

Kuntaliitosten rinnalla pitää voida olla mahdollista selvittää myös kuntien yhteistyön tiivistämistä.

Valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta

Nykyinen kuntajakolaki antaa valtioneuvostolle riittävän toimivallan kuntajaon muuttamisessa. Valtioneuvostolle ei pidä antaa mahdollisuutta pakkoliitoksiin muuten kuin kriisikuntien osalta.

Yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä

Yhdistymisavustukset tulisi maksaa pääsääntöisesti muodostuvan kunnan asukasluvun mukaan. Yhdistymissopimuksissa tulee voida päättää avustuksen käytöstä. Yhdistymisavustusten taso pitää olla riittävä, jotta ne aidosti kannustavat yhdistymisiin.

Valtionosuuksien menetykset mahdollisissa liitostilanteissa on kompensoitava. Yhdistymisavustuksia ei saa ottaa valtionosuuksien yleisestä määrärahasta. Valtionosuustaso on säilytettävä, jotta kuntien luottamus valtioon voidaan palauttaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti

Myrskylän kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut on järjestetty vuodesta 2007 kuntien välisenä yhteistyönä. Palvelut tuottaa Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystyöntekijä siten, että peruspalvelut tuotetaan 50 000 asukkaalle ja erikoissairaanhoidon palvelut 200 000 asukkaalle. Myrskylän kunta haluaa, että tätä kuntien yhteistyötä pitää voida jatkaa ilman kuntaliitoksia.

Myrskylän erityispiirteenä on mainittava se, että Myrskylä on Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystyöntekijän ainoa kaksikielinen kunta. Tämän takia Myrskylä sopii huonosti osaksi Päijät-Hämeen mahdollista suurkuntaa. Toisaalta Myrskylän liittäminen itäuusmaalaiseen suurkuntaan katkaisisi Myrskylän yhteyden nykyisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Ter-

5.3.2013

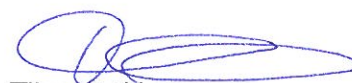
veydenhuoltoon säädetty potilaiden vapaa liikkuminen parantaa kunta-
laisten mahdollisuutta hakea terveyspalveluja eri suunnista.

Loppupäätelmä

Tulevassa kuntarakennelaissa on Myrskylän kunnan kaltaisille maaseu-
tukunnille annettava mahdollisuus poikkeuksiin.

MYRSKYLÄN KUNTA

Jouko Asuja
kunnanjohtaja

Tiina Heikka
vs. hallintojohtaja